

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/32/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313213109
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1313213109.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci žalobkyne: Raiffeisenbank, a. s., Hvězdova ul. č. 1716/2b, Praha, Česká republika, zast. advokátskou kanceláriou Havel, Holásek & Partners, s.r.o., Mlynské Nivy č. 49, Bratislava proti žalovanému: Z. M., U. R. Y. Č.. XX, U., zast. opatrovníčkou J. U. X., zamestnankyňou Okresného Y. U. Z., o 99.354,32 CZK s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 10. apríla 2015, č. k. 10C/47/2014- 106, v spojení s opravným uznesením zo 17. augusta 2015, č. k. 10C/47/2014- 124, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutom výroku zrušuje a vec sa mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom, v spojení s opravným uznesením súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 99.354,32 CZK so 7,75 % úrokmi z omeškania zo sumy 97.446,77 CZK od 02.11.2011 do zaplatenia a povinnosť nahradiť žalobkyňi k rukám jej právneho zástupcu trovy konania 229,- eur a trovy právneho zastúpenia 536,74 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd prvého stupňa žalobu zamietol.

Súd prvého stupňa vykonaný dokazovaním zistil, že na základe Zmluvy o poskytovaní bankových a ďalších služieb z 28.01.2008 (ďalej len „Zmluva“) spoločnosť P., G.. Y.. zriadila a viedla pre žalovaného bežný účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX v českých korunách. Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky Raiffeisenbank a.s., platné v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Na základe čl. IV ods. 2 Zmluvy o bežnom účte odovzdala žalobkyňa žalovanému osobný elektronický kľúč používaný výhradne oprávnenou osobou v súlade so Zmluvou o bežnom účte na účely vstupu do ďalších zmluvných vzťahov so žalobkyňou. V dôsledku fúzie zlúčením so spoločnosťou eBanka, a.s. ako zanikajúcej spoločnosti prešlo imanie eBanky, a.s. na žalobkyňu ako nástupnícku spoločnosť. Dňa 30.03.2009 uzavreli účastníci konania Zmluvy o pôžičke na kliknutie č. XXXX/XXXXXXXX/SU a jej neoddeliteľnou súčasťou boli Obchodné podmienky pre osobné úvery a Všeobecné obchodné podmienky žalobkyne, s ktorými sa žalovaný v zmysle čl. 1 bod 7 Zmluvy oboznámil a súhlasil s nimi. Na základe Zmluvy o pôžičke na kliknutie žalobkyňa poskytla žalovanému finančné prostriedky vo výške 100.000,- CZK, pričom prvá splátka pôžičky bola splatná dňa 20.04.2009 a posledná dňa 20.04.2015. V zmysle čl. I bod 1 sa žalovaný zaviazal plne splatiť poskytnutý úver, úroky, poplatky náklady a výdavky banky a všetky záväzky voči žalobkyňi vzniknuté z poskytnutého úveru. V zmysle čl. I bodu 2 Zmluvy účastníci dojednali 72 anuitných splátok vo výške po 2.109,07 CZK, ročná úroková sadzba 14,90 %, poplatok za využívanie a správu úveru 99 CZK, RPMN 18,06%, poplatok za poistenie 84 CZK mesačne, č. účtu žalovaného: XXXXXXXXXXX/XXXX. V zmysle Prílohy č. 1 účastníci Zmluvy dohodli splátkový kalendár s mesačným rozpisom jednotlivých splátok úveru. Z mimoriadneho výpisu z účtu žalovaného vyplynulo, že tento riadne a včas podľa dohodnutého splátkového kalendára poskytnutý úver (pôžičku) nesplácal. Z prehlásenia o okamžitej splatnosti z 25.10.2011 súd prvého stupňa zistil, že žalobkyňa v súlade s čl. 15 ods. 1 Obchodných podmienok vyhlásila okamžitú splatnosť úveru ku dňu 25.10.2011 a žalovaného vyzvala na okamžitú úhradu pohľadávky vo výške 99.354,32 CZK,

čo mu bolo oznámené listom odoslaným na poštovú prepravu 25.10.2011. Doručenie podľa čl. 7.8.1 Všeobecných obchodných podmienok nastalo 5. dňom od odoslania, teda oznámenie mu bolo doručené 01.11.2011. Pohľadávka, ktorú si navrhovateľ v konaní uplatňuje pozostáva: 1/ z dlhu na splátkach úveru 83.694,39 CZK, ide o nesplatené splátky, ktoré sa mali započítať na istinu od 20.10.2010 do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, 2/ z dlhu na zmluvných úrokoch 11.556,38 CZK, ide o zmluvné úroky od 20.10.2010 do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, 3/ z dlhu na úrokoch z omeškania 1.907,55 CZK, ide o úroky z omeškania 29 % ročne určené v súlade s „Prehľadom úrokových sadziieb žalobkyne“, ktoré sa započítavali od 31.10.2010 do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, 4/ z dlhu na poplatkoch 2.196,- CZK, ide o zmluvne dohodnutý poplatok za správu úveru 99,- CZK mesačne (1.188,- CZK) a poplatok za poistenie úveru 84,- CZK mesačne (1.008,- CZK), ktoré boli započítavané od 31.10.2010 do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Žalovaný zaplatil do dňa 20.09.2010 celkovo sumu 36.507,31 CZK, pričom na úroky pripadla suma 20.201,70 CZK a na istinu suma 16.305,61 CZK. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba je v prevažnej časti dôvodná. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o úvere tým, že žalobkyni dlh z úveru riadne nesplatil, súd prvého stupňa mu v súlade s čl. 1 bod 1 Zmluvy, § 497, § 502 ods. 1 Obch. zák. uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 99.354,32 CZK, ktorá suma predstavuje dlh na istine 83.694,39 eur, dlh na zmluvných úrokoch 11.556,38 CZK, dlh na úrokoch z omeškania 1.907,55 CZK a dlh na poplatkoch za vedenie a správu úveru, poplatky za poistenie 2.196,- CZK. Súd prvého stupňa zároveň priznal žalobkyni aj úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 1, 2 Obč. zák. vo výške 7,75 % ročne, ktorý bol stanovený vo výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou k prvému dňu omeškania a zvýšenej o 8 percentuálnych bodov a sadzby takto stanovenej a zvýšenej o 7 percentuálnych bodov k prvému dňu ďalšieho kalendárneho polroka, a to odo dňa nasledujúceho po dni doručenia výzvy na splatenie celého dlhu žalovanému, t.j. odo dňa 02.11.2011. Pokiaľ ide o nárok žalobkyne na zaplatenie zmluvných úrokov vo výške 14,90 % ročne z nesplatenej istiny úveru 83.694,39 CZK od 02.11.2011 do zaplatenia, súd prvého stupňa v tejto časti žalobu zamietol. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti uviedol, že žalobkyňa si žalobou uplatnila voči žalovanému z dôvodu jeho omeškania s plnením dlhu dojednanú „odmenu“ za poskytnutie úveru v podobe zmluvných úrokov do úplného zaplatenia úveru a súčasne duplicitne aj zákonné úroky z omeškania. Takýto nárok žalobkyne na zaplatenie zmluvných úrokov z dôvodu jeho duplicity s požadovanými zákonnými úrokmi do budúca súd prvého stupňa vyhodnotil ako nárok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvého stupňa pri posúdení obsahu Zmluvy o pôžičke na kliknutie (Zmluvy o úvere) zaujal stanovisko, že tu existuje značná nerovnováha v zmluvných právach a povinnostiach žalobkyne a žalovaného, keď žalovaný by bol povinný popri zákonných úrokoch z omeškania naďalej do budúca po splatnosti celého dlhu platiť žalobkyni aj zmluvné úroky ako odmenu za poskytnutie úveru za splátky, ktoré by mali byť podľa Zmluvy o povolenom debete splatné v budúcnosti. Týmto by žalobkyňa mala zachované v podstate všetky práva a nároky z predmetnej Zmluvy o úvere ako keby ani k predčasnej splatnosti nedošlo, kým naopak žalovaný ako spotrebiteľ žiadne. Súd prvého stupňa preto nárok žalobkyne na zmluvné úroky posúdil ako nárok v rozpore s § 3 ods. 1 Obč. zák. a teda ako absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Obč. zák. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa a napadla ním výrok, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku zmenil tak, že žalobe vyhovie alebo aby ho v tomto výroku zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnila v podstate tým, že nie je správny záver súdu prvého stupňa, že tu ide o duplicitu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Poukázala na judikatúru, podľa ktorej veriteľ má právo požadovať zmluvné úroky, ktoré predstavujú podstatný znak zmluvy o úvere, ako aj úroky z omeškania, ktoré majú sankčný charakter. Odstúpením od zmluvy o úvere nezanikajú všetky práva a povinnosti strán zmluvy. Zanikajú iba povinnosti, ktoré mal dlžník podľa zmluvy voči veriteľovi a im zodpovedajúce práva veriteľa. Povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky z odstúpením od zmluvy nezaniká. Žalobkyňa ďalej namietla, že ak by sa prijal záver súdu prvého stupňa, žalovaný by bol zvýhodnený, pretože porušenie zmluvných povinností by mu bolo na prospech, keďže by sa vyhol povinnosti platiť zmluvné úroky, ktoré predstavujú odmenu za poskytnutie peňažných prostriedkov. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku nie je vecne správny.

Vzhľadom na rozsah odvolania predmetom preskúmania odvolacím súdom zostal iba výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvého stupňa žalobu zamietol v časti zmluvných úrokov vo výške 14,90 % ročne zo sumy 83.694,39 CZK od 02.11.2011 do zaplatenia. Odvolací súd predovšetkým

poukazuje na to, že podľa konštantnej judikatúry veriteľ môže požadovať súčasne zmluvné úroky a úroky z omeškania, keďže zmluvné úroky majú charakter „odmeny“ veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi a úroky z omeškania majú charakter sankcie dlžníka za nevrátenia, prípadne oneskorené vrátenie finančných prostriedkov. V prejednávanej veci súd prvého stupňa priznal žalobcovi zmluvné úroky za obdobie do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru spolu s úrokmi z omeškania do mimoriadnej splatnosti úveru a súčasne aj úroky z omeškania do zaplatenia celej dlžnej sumy. Zmluvné úroky vo výške 14,90 % ročne zo sumy 83.694,39 CZK od 02.11.2011 súd prvého stupňa žalobkyni nepriznal s odôvodnením, že tento nárok je v rozpore s dobrými mravmi.

Odvolačný súd sa s týmto názorom nestotožňuje. Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa od predmetnej zmluvy neodstúpila, ale postupovala v zmysle čl. 15 ods. 2 písm. b/ Obchodných podmienok pre osobné úvery Raiffeisenbank, a. s. a vyhlásila okamžitú splatnosť úveru. To znamená, že zmluvný vzťah založený predmetnou zmluvou o pôžičke (úvere) naďalej trvá. Nie je preto jasné odvolaciemu súdu, prečo žalobkyňa v odvolaní poukazovala na judikatúru týkajúcu sa prípadov, v ktorých došlo k odstúpeniu od zmluvy. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že nárok žalobkyne na zmluvné úroky ako odmeny za poskytnutie úveru za splátky, ktoré by mali byť splatné v budúcnosti, je v rozpore s dobrými mravmi. Samotné dojednanie zmluvných úrokov v zmluve o pôžičke však nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, pretože zmluvné úroky predstavujú „odmenu“ veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov, resp. ide o odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov, ktorú je povinný zaplatiť dlžník. Z listinných dôkazov založených v spise (zmluva o pôžičke na kliknutie, obchodné podmienky) nevyplýva, že by si účastníci konania dojednali, že v prípade vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru (pôžičky) zaniká povinnosť žalovaného ako dlžníka zaplatiť žalobcovi zmluvné úroky dohodnuté vo výške 14,90 % ročne aj za dobu po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (pôžičky). Ako je to uvedené už vyššie, žalobkyňa je oprávnená požadovať od žalovaného súčasne zmluvné úroky a úroky z omeškania. O rozpore s dobrými mravmi by sa dalo uvažovať iba v súvislosti s výškou zmluvných úrokov. Zmluvné úroky vo výške 14,90 % ročne však podľa názoru odvolacieho súdu nemožno považovať za neprimerane vysoké.

Na druhej strane treba vziať do úvahy, že ak by žalovaný pôžičku riadne splácal, splatil by ju dňa 20.04.2015 (viď splátkový kalendár, ktorý je prílohou zmluvy o pôžičke na kliknutie). To znamená, že zmluvné úroky by žalobkyňa mohla účtovať iba do tohto dňa a to vo výške dohodnutej v splátkovom kalendári. Keďže zmluvné úroky nemajú sankčný charakter, odvolací súd je toho názoru, že napriek vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru a napriek tomu, že žalovaný porušil zmluvné povinnosti, žalobkyni vznikol nárok na zmluvné úroky v tej istej výške, v akej by jej vznikol nárok na zmluvné úroky aj v prípade, ak by žalovaný pôžičku riadne splácal. Ide teda o zmluvné úroky za obdobie od 20.04.2009 (1 splátka) do 20.04.2015 (posledná splátka). Ak by bol totiž žalovaný povinný zaplatiť zmluvné úroky aj za obdobie po poslednej splátke podľa splátkového kalendára, išlo by z jeho strany o plnenie nad rámec zmluvy o pôžičke a žalobkyňa by sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila. V tejto súvislosti treba opätovne zdôrazniť, že zmluvné úroky nemajú sankčný charakter. Inými slovami, porušenie zmluvnej povinnosti zo strany žalovaného (nesplácanie pôžičky) nemení rozsah jeho povinnosti zaplatiť žalobkyni zmluvné úroky, ako bol dojednaný v zmluve o pôžičke na kliknutie.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd nemohol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku zmeniť, pretože by v takom prípade žalobkyni odňal možnosť zaujať stanovisko k právnomu názoru odvolacieho súdu vyjadrenom v tomto rozhodnutí.

Výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovievané, nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

V novom rozhodnutí o veci súd prvého stupňa rozhodne o trovách prvostupňového i odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.